

Haber Fotoğraflarının Çerçeveleme Etkisi: 28 Şubat 2025 Trump–Zelenskiy Görüşmesinin Medyada Temsili Üzerine Göstergebilimsel ve Kinesik İnceleme

The Framing Effect of News Photos: A Semiotic and Kinesic Analysis of the Media Representation of the Trump–Zelenskiy Meeting of February 28, 2025

Zeynep Yelda Kadioğlu

Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, İstanbul, Türkiye,
zykadioglu@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5533-943X

Gönderim Tarihi: 14.10.2025

Kabul Tarihi: 08.12.2025

Yayımlanma Tarihi: 29.12.2025

Nasıl Atıf Yapılır:

Kadioğlu, Zeynep Yelda. “Haber Fotoğraflarının Çerçeveleme Etkisi: 28 Şubat 2025 Trump–Zelenskiy Görüşmesinin Medyada Temsili Üzerine Göstergebilimsel ve Kinesik İnceleme”. *Eklektik Sosyal Bilimler Dergisi* 3, sy. 2 (Aralık 2025): 137-162.

Haber Fotoğraflarının Çerçeveleme Etkisi: 28 Şubat 2025 Trump–Zelenskiy Görüşmesinin Medyada Temsili Üzerine Göstergebilimsel ve Kinesik İnceleme

Zeynep Yelda Kadioğlu¹

Öz

Bu çalışma, 28 Şubat 2025 tarihinde ABD Başkanı Donald J. Trump ile Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy arasında Beyaz Saray’da gerçekleşen ve diplomatik açıdan gergin geçen görüşmenin, uluslararası medyada kullanılan haber fotoğrafları aracılığıyla nasıl çerçevelendiğini incelemektedir. Uluslararası siyasal iletişimde görsel unsurların belirleyici rolünden hareketle tasarlanan araştırma, nitel bir yöntem yaklaşımına dayanmaktadır. Bu kapsamda Roland Barthes’ın göstergebilimsel çözümlemesi, görsel söylem analizi ile Edward T. Hall ve Ray Birdwhistell’in kuramlarına dayalı kinesik ve proksemik değerlendirmeler birlikte uygulanmıştır. Ortak basın toplantısının iptal edilmesi, liderlerin gergin beden dili, jestleri ve mekânsal konumlanmaları, fotoğraf seçimlerini haber anlatısının merkezine taşımıştır. Analizler, seçili medya kuruluşlarının önceden belirlenmiş ideolojik konumlanışları ile tercih ettikleri görseller arasında sistematik bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Bulgular, fotoğraf seçiminin diplomatik olayların algılanmasında metinden bağımsız, güçlü bir çerçeveleme etkisi yarattığını ve medya organlarının bu görsel dili kendi kamu diplomasisi hedefleri doğrultusunda bilinçli biçimde kullandığını göstermektedir; uluslararası kamuoyu algısını doğrudan şekillendirdiğini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Haber fotoğrafları, Çerçeveleme etkisi, Medya manipülasyonu, Gösterge bilim, Görsel söylem analizi

¹ Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, İstanbul, Türkiye, zykadioglu@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5533-943X

The Framing Effect of News Photos: A Semiotic and Kinesic Analysis of the Media Representation of the Trump–Zelenskiy Meeting of February 28, 2025

Abstract

This study examines how the tense diplomatic meeting between US President Donald J. Trump and Ukrainian President Volodimir Zelenskiy at the White House on February 28, 2025, was framed through news photographs used in the international media. Designed based on the decisive role of visual elements in international political communication, the research relies on a qualitative methodological approach. In this context, Roland Barthes' semiotic analysis and visual discourse analysis were applied together with kinesic and proxemic assessments based on the theories of Edward T. Hall and Ray Birdwhistell. The cancellation of the joint press conference, the tense body language and gestures of the leaders, and their spatial positioning brought the choice of photographs to the center of the news narrative. The analyses reveal a systematic relationship between the predetermined ideological positions of selected media outlets and their preferred visuals. The findings show that photo selection creates a powerful framing effect independent of the text in the perception of diplomatic events and that media outlets consciously use this visual language in line with their public diplomacy goals; it clearly demonstrates that it directly shapes international public opinion.

Keywords: News photos, Framing effect, Media manipulation, Semiotics, Visual discourse analysis

1. Giriş

Uluslararası siyasal iletişimde görsel unsurlar, diplomatik ilişkilerin ve liderler arası etkileşimlerin kamuoyuna aktarılmasında belirleyici bir role sahiptir. Haber fotoğrafları, yalnızca olayları belgeleyen görseller değil, aynı zamanda olaylara ilişkin toplumsal anlamların üretildiği söylemsel araçlardır. Fotoğrafın kadrajı, öznelere konumu, jestler, mimikler ve arka plan unsurları, medyanın olayı nasıl çerçevelediği hakkında açık ipuçları sunar. Dolayısıyla fotoğraf seçimi, bir haberin kurgulanmasında metinden bağımsız şekilde güçlü bir anlatı kurar. 28 Şubat 2025 tarihinde Beyaz Saray'da gerçekleşen Trump–Zelenskiy görüşmesi alışılmışın dışında gergin geçmiş, ortak basın toplantısı iptal edilmiş ve Zelenskiy tartışma sonrası Beyaz Saray'ı planlanandan önce terk etmiştir. Bu gerginlik görüşmenin haber değerini artırmış ve bir-

çok gazete tarafından ilk haber olarak girilmiştir. Diplomatik sonuçlarının yanı sıra, görsellerin uluslararası medyada yarattığı tartışmalar nedeniyle de önemli bir olay hâline gelmiştir. Liderlerin gergin beden dili, el hareketleri ve oturuş pozisyonları çok sayıda haber kuruluşu tarafından farklı bağlamlarda sunulmuştur. Bu durum, aynı olayın farklı medya kuruluşlarında farklı şekilde çerçevelenebileceğini göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, söz konusu görüşmenin haberleştirilmesinde kullanılan fotoğrafların çerçeveleme etkisini incelemek ve medya kuruluşlarının ideolojik pozisyonlarının görsel tercihlerle ilişkisini ortaya koymaktır.

2. Yöntem, Örneklem Seçimi ve Veri Toplama

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Amaç, Trump–Zelenskiy görüşmesine ilişkin haber fotoğraflarının medya kuruluşlarının ideolojik konumlanışıyla nasıl ilişkilendiğini sistematik bir biçimde ortaya koymaktır. Makalede üç yöntemsel araç kullanılmıştır:

1. Göstergebilimsel Analiz: Roland Barthes'ın² yan anlam–düz anlam ayrımına dayanan göstergebilimsel çerçeve, fotoğraflardaki sembolik ve kültürel anlamları çözümlemek için uygulanmıştır. Barthes'ın göstergebilimsel analiz yaklaşımı, bir görselin veya metnin anlam katmanlarını deşifre etmeyi amaçlayan iki aşamalı bir süreç üzerine kuruludur: Düz anlam (denotation) ve yan anlam (connotation). Düz anlam, fotoğrafın veya işaretin çıplak, nesnel ve doğrudan anlamını ifade eder. Bunun aksine, yan anlam düzeyi, düz anlamın üzerine inşa edilen ikinci bir anlam sistemidir ve kültürel kodlar, ideoloji, toplumsal değerler ve kişisel yorumlarla örülüdür. Yan anlam aynı zamanda izleyiciye bir mesaj iletmek için bilinçli olarak kullanılan sembolik ve kültürel anlamları içerir.

2. Görsel Söylem Analizi: Liderlerin jestleri, yüz ifadeleri, beden konumları ve mekânsal düzenlemelerin söylemsel işlevleri değerlendirilmiştir.

3. Kinesik ve Proksemik Çözümleme: Hall³ ve Birdwhistell'in⁴ kinesik kuramları temel alınarak liderler arasındaki güç ilişkisini yansıtan beden dili unsurları incelen-

2 Roland Barthes, *Görüntü- Müzik- Metin*, çev. Ö. Eziler (İstanbul: Metis Yayınları, 2016).47.

3 Edward T. Hall, *Hidden Dimension* (New York: Doubleday, 1966).

4 Ray L. Birdwhistell, *Introduction to Kinesics: An Annotation System for Analysis of Body Motion and Gesture* (Washington, DC: Department of State, Foreign Service Institute, 1952).

miştir. Hall ve Birdwhistell'in çalışmaları, sözsüz iletişimin anlaşılmasında iki temel boyutu ele alır: mekân kullanımı ve beden hareketleri. Ray L. Birdwhistell vücut hareketlerinin, jestlerin ve duruşların dil bilimsel bir yapıya sahip olduğunu öne sürerek Kinesik Kuramı'nı geliştirmiştir. Birdwhistell'e göre bir jest veya duruş rastgele değil, kültüre özgü anlamlar taşıyan bir iletişim eylemidir. Öte yandan, Edward T. Hall, 1966'da geliştirdiği Proksemik Kuramı ile bireylerin mekânı ve kişisel mesafeyi nasıl kullandığını araştırmıştır. Hall'a göre liderler arasındaki fiziksel uzaklık, birbirlerine doğru eğilme derecesi ve mekânsal düzenleme, güç asimetrisini ve ilişki dinamiklerini yansıtan kritik sözsüz ipuçlarıdır. Bu iki kuramın bir arada kullanılması, diplomatik fotoğraf kareleri gibi görsel temsillerdeki sözsüz diplomasiyi ve güç ilişkilerini analiz etmek için güçlü bir metodolojik çerçeve sunar.

Çalışmada 28 Şubat 2025 Trump–Zelenskiy görüşmesinden sonraki üç gün boyunca seçili uluslararası ve ulusal haber kanallarında (toplam 13 yayın organı) haberin verilişi esnasında kullanılan tüm fotoğraflar incelenmiştir. Söz konusu haberin verilişinde Beyaz Saray Oval Ofis içinde çekilen 18 farklı fotoğraf kullanılmıştır. Haberin verilişi sırasında kullanılan fotoğraflar arasından araştırmanın temel tezini (görsel çerçeveleme stratejileri) en net ve zıt şekillerde temsil eden üç farklı fotoğraf (Fotoğraf 1, Fotoğraf 2, Fotoğraf 3) sistematik analiz için seçilmiştir. Fotoğraf seçim kriterleri aşağıdaki gibidir:

- En az üç farklı medya kuruluşu tarafından kullanılmış olması,
- Farklı çerçeveleme stratejilerini (hâkimiyet/eşitlik/uzlaşma) açık biçimde temsil etmesi,
- Liderlerin jest, mimik ve mekânsal konumlarının ayırt edilebilir olması.

Çalışmada 28 Şubat 2025 Trump Zelenskiy görüşmesini haberleştiren 13 gazete seçilmiştir. Örneklem oluşturulurken bölgesel olarak ve siyasi/ideolojik konum açısından katmanlama yapılmıştır. Bölgesel olarak Amerika, Avrupa, Rusya ve Türkiye'den gazeteler seçilmiştir. Diğer katmanlama, gazetelerin siyasi/ideolojik konumlanmalarına göre yapılmıştır.

Tablo 1. Seçili Gazetelerin Siyasi Konumları

Bölge/Ülke	Gazete/Kuruluş	İdeolojik Eğilim
ABD	New York Times	Merkez Sol / Liberal
	Washington Post	Merkez Sol / Liberal
	CNN	Merkez Sol / Liberal
	Fox News	Merkez Sağ/Muhafazakâr
	Wall Street Journal	Merkez Sağ/Muhafazakâr / Liberal
Avrupa	Bild (Almanya)	Merkez Sağ / Popülist Sağ
	Le Monde (Fransa)	Merkez Sol / Liberal
	BBC (İngiltere)	Kamu Yayıncısı / Merkez
	The Telegraph (İngiltere)	Muhafazakâr Sağ
Rusya	Russia Today	Devlet Yanlısı / Milliyetçi-Muhafazakâr
Türkiye	Sabah	Merkez Sağ / Muhafazakâr
	Cumhuriyet	Merkez Sol / Muhalif
	Sözcü	Ulusalıcı / Muhalif

Çalışmada gazetelerin haberlere attıkları manşetler ve haber metinleri kapsam dışı bırakılmıştır.

3. Çerçeveleme Kuramı ve Medyada Temsil

İşsel ya da dışsal her türlü uyarının sinirlerle beyne iletilmesine duyum denir. Duyumların zihinde anlamlandırılmış hâli ise algıdır. Zihin duyumları seçer ve bir bağlam içinde değerlendirir, ilişkilendirir, yorumlar ve düzenler. Duyumun aksine algı, farklı bir zihinsel çaba gerektirir. Duyum ve algı arasındaki fark; tıpkı bakma ve görme, işitme ve duyma, dokunma ve hissetme, arasındaki fark gibidir. Zihnin bir duyumu algılayabilmesi için bağlama ihtiyacı vardır. Bağlam, zihnimizde var olan bilgiler yaratabileceği gibi duyumun etrafındaki sesler, görüntüler, kelimeler de yaratabilir. Bir ileti hakkında bireylerin algılarını etkilemek için kasıtlı olarak bağlam oluşturulmasına çerçeveleme diyebiliriz. Çerçeveleme etkisi aynı zamanda bilişsel bir ön yargıdır ve karar verme teorileri içerisinde önemli bir yer tutar. Algıları yönlendirmek isteyenler bir konu hakkında olumlu ya da olumsuz bakış açısı yaratmak için bir referans çerçevesi oluştururlar. Bu çerçeve aynı zamanda bağlamı da oluşturarak, bireylerin konuyu nasıl değerlendirdiğini büyük ölçüde etkiler. Çerçeveleme etkisi, bir bilginin sunum biçimine bağlı olarak karar verme süreçlerinin değişebileceğini ortaya koymaktadır.⁵ Bireylerin algılarını yönlendirecek referans çerçeveleri,

5 Daniel Kahneman, *Thinking, Fast and Slow* (New York: Farrar, Straus and Giroux, 2011).

görüntülerle, kelimelerle, seslerle, hatta kokularla bile oluşturulabilir.

Bireyler karar verme aşamasında rasyonel olduklarını düşünürler. Son yıllarda sosyal psikoloji alanında yapılan çalışmalar aldığımız kararlarda, verdiğimiz tepkilerde irrasyonelliğin çok daha yaygın olduğunu ortaya koymaktadır. Daniel Kahneman'ın *Thinking, Fast and Slow*, Richard Thaler ve Cass Sunstein'in *Nudge*⁶, Dan Ariely'in⁷ *Predictably Irrational* kitapları ve Amos Tversky ve Daniel Kahneman'ın⁸ birlikte yazdıkları *Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases* bu çalışmaların öncüleri olarak kabul edilebilir.

Bilişsel ön yargılar, insanların olguları yorumlama süreçlerinde sistematik hatalara düşmesine yol açan düşünme kalıplarıdır. Bu ön yargılar, karar alma süreçlerimizi ve dünya hakkındaki algımızı etkileyerek bazen mantıksız sonuçlara ulaşmamıza neden olabilir. Çerçeveleme etkisi bilişsel ön yargılardan biridir. Bazen birey, bilişsel bir ön yargıyla sahip olduğunun farkında olsa bile algılamasını değiştiremeyebilir. Örneğin, gerçek olmadığını kesin olarak bildiği kurgulara bile inanmayı tercih edebilir veya daha mutlu olacağı bir kurguyu, kendisini hoşnut etmeyeceğini bildiği ya da belirsizlik gördüğü gerçeğe tercih edebilir.

Çerçeveleme etkisinin bireylerin algılaması üzerindeki etkinliğinin bilinmesi, birçok alanda kullanılmasını karşımıza çıkarır. Ekonomi alanında ve özellikle tüketici davranışlarında çerçeveleme etkisi, tüketicilerin satın alma kararlarını nasıl verdiği konusunda önemli bir rol oynar. Örneğin, ürün fiyatlandırmasının “indirimli fiyat” veya “fırsat” olarak sunulması, tüketicilerin algısını değiştirebilir.⁹ Sağlık alanında, özellikle sağlık iletişimde çerçeveleme etkisi, hastaların tedavi seçeneklerini nasıl değerlendirdiğini etkileyebilir. Bir tedavinin “%90 başarılı” veya “%10 başarısız” olarak sunulması aynı anlama gelir ancak yine de bireylerin risk algısını değiştire-

6 Richard H. Thaler ve Cass R. Sunstein, *Dürtme* (İstanbul: Pegasus Yayınları, 2019).

7 Dan Ariely ve Simon Jones, *Predictably Irrational* (New York: HarperCollins, 2008), 20.

8 Amos Tversky ve Daniel Kahneman, “Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases: Biases in Judgments Reveal Some Heuristics of Thinking under Uncertainty”, *Science* 185, sy. 4157 (1974): 1124–1131.

9 Michael Johnson, Ryan Smith ve Kelly Lee, “The Impact of Framing on Consumer Decision-Making”, *Journal of Consumer Research* 42, sy. 2 (2015): 112–125.

bilir.¹⁰ Siyasette politik mesajların çerçeveleme teknikleri kullanılarak şekillendirilmesi, kamuoyunun belirli bir konuya olan yaklaşımını etkileyebilir. Örneğin, vergi indirimleri ekonomik büyümeye katkı bağlamında veya sosyal hizmetlerin azalması bağlamında mesajlaştırılabilir. Her ikisi de doğru olsa da nasıl ifade edildiği seçmen tutumlarını değiştirebilir.¹¹

Çerçeveleme etkisi yalnızca bireysel kararlarla sınırlı değildir, aynı zamanda toplumsal düzeyde de geniş bir etkiye sahiptir. Kamu politikaları, medya ve toplumda önemli kararların nasıl alındığını etkileyen çerçeveler, toplumsal algıları ve davranışları şekillendirir. Medya, çerçevelemeyi kullanarak bir olayın ya da haberin yorumlanmasını yönlendirebilir ve bu, okurların olaylara karşı duyduğu tepkiyi değiştirebilir.¹² Çerçeveleme etkisi kültürel bağlamda da farklılıklar gösterebilir. Kültürel normlar ve değerler, bir olayın çerçevelenmesinde önemli bir rol oynar. Örneğin, Almanya’da medya, ekonomik krizleri daha çok kolektivist bir perspektiften, toplumsal sorumluluk çerçevesiyle sunarken¹³ Amerika’da daha çok bireysel başarısızlık ve pazar odaklı bir çerçeveleme tercih edilebilir.

3.1. Çerçeveleme Etkisinin Medyada Kullanılması

Berger ve Luckmann çalışmalarında gerçekliğin toplumsal olarak inşa edilen bir olgu olduğunu ortaya koymuşlardır.¹⁴ Medya ise bu inşanın en güçlü araçlarından biridir. Özellikle habercilikte kullanılan dil, semboller, tekrarlar ve görseller, bireyin gerçeklik algısını doğrudan biçimlendirebilir.¹⁵

Kitle iletişim araçları, modern toplumlarda bireylerin dünyayı algılama biçimlerini

10 Lisa Williams ve Helen Greene, “Framing Effects in Health Communication”, *Health Psychology Review* 14, sy. 1 (2020): 45–60.

11 James Smith, “Political Framing and Voter Behavior”, *Political Psychology* 39, sy. 3 (2018): 215–230.

12 Shanto Iyengar, *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues* (Chicago: Chicago Üniversitesi Yayınları, 1994).

13 Hanna Lemoine, “Editorial Framing: A Critical Discourse Analysis of Swedish Editorials”, (Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Malmö University, 2016).

14 Peter Berger ve Thomas Luckmann, *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge* (New York: Routledge, 2016).

15 Norman Fairclough, *Media Discourse* (London: Hodder Arnold Books, 1995).

önemli ölçüde etkileyen araçlardır. Televizyon, gazete, radyo ve dijital medya gibi mecralar, yalnızca olayları aktarmakla kalmaz; aynı zamanda olaylara anlam kazandırarak bireylerin gerçekliği nasıl tanımlayacağını da şekillendirir.¹⁶ Stuart Hall’ın temsil kuramına göre ise medya temsilleri gerçekliğin bir yansıması değil, anlamın üretildiği süreçlerdir.¹⁷ Yani medya, gerçekliği doğrudan aktarmak yerine, onu seçerek, düzenleyerek ve kurgulayarak sunar. Medyanın olayları sunarken kurguladığı bağlam çerçevelemedir. Oluşturulan bağlamlar sorumluluk çerçevesi (kimin suçlu olduğu), insan ilgisi çerçevesi (duygusal anlatım), ekonomik sonuç çerçevesi (olayın ekonomik etkileri) ve ahlaki çerçeve (etik değerlendirmeler) şeklinde olabilir.¹⁸ Medya çerçevelemesi, bir haberin hangi yönlerinin öne çıkarıldığı, hangi kelimelerle anlatıldığı ve hangi bağlamda sunulduğu ile ilgilidir ve bu tercihler, izleyicilerin olayları nasıl değerlendireceğini belirler.¹⁹ İçerikler, olayları ve kişileri belli anlatılar çerçevesine oturtur. Bu anlatılar, toplumun neyin önemli olduğuna, kimin suçlu ya da mağdur olduğuna ve ne tür değerlerin savunulması gerektiğine dair ortak yargılar oluşturur.²⁰ Örneğin, göçmenlik meselesi bazı medya kuruluşları tarafından “güvenlik tehdidi” çerçevesinde sunulurken, bazıları tarafından “insani kriz” olarak çerçevelenir.²¹ Goffman da bireylerin gündelik yaşamda karşılaştıkları durumları nasıl tanımladıklarını, hangi kurallara göre anlamlandırdıklarını ve bu anlamlandırmaların sosyal etkileşimi nasıl şekillendirdiğini açıklamaya çalışır.²² Çerçeveler, bireylerin birbirlerini nasıl anladığını ve iletişim kurduğunu belirler. Goffman’ın yaklaşımı, özellikle medya araştırmalarında haberlerin nasıl “çerçevelendiğini” ve bunun kamuoyu algısını nasıl etkilediğini anlamak için temel bir teorik araçtır.

Medyanın çerçeveleme etkisi birçok medya teorisyeni tarafından farklı açılardan çalış-

16 Denis McQuail, *McQuail’s Mass Communication Theory*, 6. bs. (London: Sage Publications, 2010).

17 Stuart Hall, *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices* (London: Sage, 1997).

18 Holli A. Semetko ve Patti M. Valkenburg, “Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News”, *Journal of Communication* 50, sy. 2 (2000): 93–109.

19 Robert M. Entman, “Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm”, *Journal of Communication* 43, sy. 4 (1993): 51–58.

20 William A. Gamson ve Andre Modigliani, “Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionist Approach”, *American Journal of Sociology* 95, sy. 1 (1989): 1–37.

21 Jakob-Moritz Eberl vd., “The European Media Discourse on Immigration and Its Effects: A Literature Review”, *Annals of the International Communication Association* 42, sy. 3 (2018): 207–223.

22 Erving Goffman, *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience* (Boston: Northeastern University Press, 1974).

şılmıştır: Robert Entman çerçevelemenin dört temel işlevi olduğunu söyler; problemi tanımlama, nedensel yorumlama, ahlaki değerlendirme ve çözüm önerme.²³ Shanto Iyengar olayların bireysel mi yoksa yapısal mı sunulduğuna göre “epizodik” ve “tematik” çerçevelemelerden bahseder.²⁴ Medya çerçevelemesinin bir diğer önemli etkisi kutuplaşmayı artıracak şekilde kullanılmasıyla ilgilidir. Aynı olayın farklı medya kuruluşları tarafından tamamen zıt çerçevelerle sunulması, toplumsal uzlaşmayı zorlaştırabilir.²⁵ Medyada haber içerikleri üretilirken çerçeveleme, metnin içinde kullanıldığı gibi görüntülerde de kullanılabilir.

3.2. Haber Fotoğraflarının Çerçeveleme Etkisi

Haber fotoğrafları karmaşık olayların anlatılmasını kolaylaştırarak okuyucuların haber içeriğini daha hızlı anlamasına yardımcı olurken, görsel kanıt sunduğu için haberin güvenilirliğini artırır.²⁶ Aynı zamanda haberin duygusal yönünü güçlendirerek okuyucularla daha derin bir bağ kurmasını ve anlatıyı destekleyerek haberin etkileyici ve akılda kalıcı olmasını sağlar.²⁷

Haberde kullanılan fotoğraflar; haber anlatımını güçlendiren, güvenilirliği artıran ve okuyucuların duygusal tepkilerini yönlendiren temel unsurlardır. Haberin ilk anlatısı iliştilen fotoğraflarla oluşur. Okuyucunun haber metnini okurken kuracağı bağlam ilk önce fotoğrafla oluşur. Böylece haber fotoğrafı, haber metninin referans çerçevesini oluşturmuş olur.

Bazı haber fotoğrafları, öyle başarılı olur ki belli bir olguya dair tek başına anlam inşa ederler ve zamanla olayın simgesi hâline gelirler. Hatta sonuçları değiştirecek etki yaratırlar.

23 Entman, “Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm”, 55.

24 Iyengar, *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues*.

25 S. Robert Lichter, *Media Bias: Finding It, Fixing It* (Washington, DC: Center for Media and Public Affairs, 2017).

26 Yahya Kasım, “Basında Haberin Anlatımında Fotoğrafın Rolü”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi* 10, sy. 1-2 (2014): 431–48.

27 Osman. Uçak, “Yazılı Basında ve İnternet Gazeteciliğinde Kullanılan Haber Fotoğraflarının Karşılaştırılması”, *Turkish Online Journal of Design Art and Communication* 2, sy. 3 (2012): 73–80.

Nilüfer Demir'in çektiği Alan Kurdi'nin kıyıya vuran bedeninin fotoğrafı Avrupa'da mülteci krizine karşı kamuoyunun tepkisini değiştirmiştir. Olayın ardından Almanya gibi bazı ülkelerde mülteci kabul politikaları gözden geçirilmiştir.

Görsel 1

Alan Kurdi'nin fotoğrafı Nilüfer Demir tarafından 2 Eylül 2015 tarihinde çekilmiştir.

Nick Ut tarafından 8 Haziran 1972'de Vietnam Savaşı sırasında çekilen "Napalm Kızı" fotoğrafı: ABD kamuoyunda savaş karşıtı hareketlerin artmasına neden olmuştur.

Görsel 2

Napalm Kızı, Nick Ut tarafından 8 Haziran 1972'de Vietnam'ın Trang Bang köyünde çekilmiştir.

Amerika’da George Floyd’un ölümü sırasında polisin diz çökme görüntüsü de tüm dünyada ırkçılık karşıtı protestoları tetikleyen ikonik fotoğraflardan birisidir ve siyahlilere şiddeti, ayrımcılığı kınayan haber metinlerinde çerçeveleme etkiyi yaratır.

Görsel 3

George Floyd’un gözaltına alınırken boynuna bastırıldığı fotoğraf Darnella Frazier tarafından 25 Mayıs 2020’de kaydedilen videodan alınmış bir ekran görüntüsüdür.

3.2.1. Haber Fotoğraflarında Çerçeveleme Biçimleri

Haber fotoğrafları, izleyicinin konuyu hızla anlamasını sağlamalı ve duygusal bir bağ kurmalıdır. Bu nedenle karmaşık ve soyut çerçevelmelerden ziyade, anlatıyı en net ve güçlü şekilde sunan biçimler ön plana çıkar. Haber fotoğrafları ile haberin çerçevesi farklı şekillerde yapılabilir.

Fotoğraf Seçimi ve Mesajın Yönlendirilmesi

Bir olayın farklı karelerle anlatılması, izleyicide tamamen farklı algılar oluşturabilir. Örneğin, Gezi Parkı Protestoları (2013) sırasında bazı gazeteler polisin gaz kullandığı fotoğrafları manşete taşıırken, bazıları sadece eylemcilerin şiddet içeren görüntülerini kullanmıştır. Bu durum okuyucunun protestoculara yönelik sempatisini veya antipatisini doğrudan etkilemiştir. Medyadaki kutuplaşma, fotoğrafın seçiminde belirleyici olmuştur. İktidarı destekleyen medya, eylemcilerin şiddetini haber fotoğrafı yaparken; muhalefeti destekleyen medya, polis şiddetini gösteren fotoğrafları tercih etmiştir.

Gezi olayları ile ilgili muhalefetin sıklıkla kullandığı fotoğraf örneği aşağıdaki gibidir. Fotoğrafı Reuters için Osman Orsal çekmiştir.

Görsel 4

Gezi Parkı protestolarında kırmızılı kadın fotoğrafı Osman Orsal tarafından 28 Mayıs 2013'te çekilmiştir.

Bağlamdan koparma: Bir fotoğrafın yalnızca bir kısmını kullanarak veya bağlamından kopararak, olayın gerçek anlamını değiştirmek mümkündür. Örneğin, Amerikan askerlerinin Iraklı bir askere dair çekilen orijinal fotoğraf aşağıdaki örnekte ortada olan renklendirilmiş kısımdır. Bu fotoğrafı Amerika'nın aleyhine algı yaratmak isteyenler soldaki biçimde, lehine algı yaratmak isteyenler sağdaki biçimde kullanmışlardır.

Görsel 5

Medya manipülasyonu üzerine asker ve su görseli. Fotoğraf anonim olarak kullanılmaktadır

Fotoğrafa eklenti yapılması: Fotoğrafa orijinalinde olmayan ama etkisini belirli yönde artıracak eklemelerin yapılması da sıklıkla kullanılmaktadır. Partilerin miting fotoğraflarında yapay olarak kalabalıkların artırıldığı fotoğraflar buna örnek gösterilebilir.

Yanlış fotoğraf kullanımı: Haber konusu olaya ait olmayan bir fotoğraf kullanılarak haberin etkisi artırılmak istenebilir. Örneğin 1980’de İskoçya açıklarında batan bir Fransız tankerinden sızan petrole bulanmış bir karabatağın fotoğrafı Körfez Savaşı sırasında uluslararası medya tarafından sıklıkla savaş haberlerinde kullanıldı.²⁸ Petrol ve körfez ülkeleri arasındaki ilintiden faydalanılarak ve masum hayvanların kurtarılması gibi mazur görülebilecek bir gerekçenin sadece bir fotoğrafla zihinlerde çerçeve oluşturmasını umarak kullanıldı.

Kadrajlama: Kadrajın nasıl yapıldığı, öznelerin çerçeveye nasıl yerleştirildiği mesajın yorumunu değiştirir. Örneğin, Suriye İç Savaşı haberlerinde sivilleri ve ağlayan çocukları merkeze alan fotoğraflar, empati duygusunu artırırken; aynı savaşta sadece silahlı militanların görüntülerinin kullanılması, tehdit algısını ve güvenlikçi söylemi destekler.

Haber fotoğraflarıyla çerçeveleme, yalnızca bilgi aktarmakla kalmaz; aynı zamanda duygu manipülasyonu aracılığıyla kamuoyunu belli politik ya da ideolojik yönlere çekebilir. Bu bağlamda önemli etik tartışmalar gündeme gelir: Fotoğrafın bağlamından koparıldığında manipülatif hâle gelmesi, gerçeğin çarpıtılması ve bu tür haberlerin internet üzerinde çok hızlı yayılması etik açıdan üzerinde durulması gereken bir sorundur.

4. Trump-Zelenskiy Görüşmesinin (28 Şubat 2025) Arka Planı

Ukrayna ile Rusya arasındaki savaş, 2022’de Rusya’nın Ukrayna’yı işgal etmesiyle başladı ve üç yılı aşkın süredir devam ediyor. Bu süreçte Amerika Birleşik Devletleri, Ukrayna’ya askerî, ekonomik ve diplomatik destek sağlayarak savaşın seyrini etkileyen önemli bir aktör oldu. Ukrayna, küçük bir ülke olduğundan Rusya ile savaşta güçlü müttefiklere ihtiyaç duydu. Bu amaçla NATO ile iş birliğini artırarak üyelik sürecine yönelik adımlar attı. Ancak bu süreç, çeşitli siyasi ve güvenlik faktörleri nedeniyle karmaşık bir hâl aldı. Rusya, Ukrayna’nın NATO’ya katılmasının kendi

28 Ahmet Şerif İzgören, *Eşikaltı Büyücüleri* (Ankara: Elma Yayınevi, 2006), 19.

ulusal çıkarlarına tehdit oluşturacağını öne sürerek engelleyici adımlar attı. Tüm bu süreçte ABD seçimlere gitti ve ABD başkanı değişti. Önceki Başkan Biden ve hükûmeti Ukrayna'ya güçlü bir destek politikası izleyerek, özellikle Rusya'nın saldırganlığına karşı Ukrayna'nın yanında yer almıştır. Biden yönetimi, Ukrayna'ya askerî ve ekonomik yardımlar sağlayarak NATO ile iş birliğini güçlendirmiştir. Bununla birlikte yerine gelen Trump Hükûmeti daha farklı bir yaklaşım sergileyerek Ukrayna krizini ABD'nin çıkarları doğrultusunda ele almayı tercih etmiş ve savaşın maliyetini azaltmayı hedeflemiştir. Ayrıca Trump, Rusya ile daha iyi ilişkiler kurmayı savunmuş ve Ukrayna'ya yapılan destekleri eleştirmiştir.

28 Şubat 2025 tarihinde, ABD Başkanı Donald Trump ve Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy arasında Beyaz Saray'da bir görüşme gerçekleşti. Görüşmede ana gündem Ukrayna'nın NATO üyeliği ve Rusya ile olan çatışmalardı. Ukrayna tarafı, güvenlik garantileri konusundaki endişeleri ve ABD'den beklentilerini ortaya koyarken; Trump ise ABD yardımlarının süresiz ve karşılıksız olmayacağını, Ukrayna'nın ABD'ye güvenerek bir savaşı sürdürme niyetinin kabul edilemez olduğunu belirtti. Toplantı, kameralar önünde yaşanan tartışmalar nedeniyle planlanan ortak basın toplantısının iptaliyle sonuçlandı. Uluslararası görüşmeler her zaman tarafların görüş birliği ile sonuçlanmayabilir. Ancak bu görüşmede kameralar karşısında alışık olunmayan bir tarzda gerginliğin artması, konunun dünya gündeminde uzun süre yer almasını sağladı.

5. Trump-Zelenskiy Görüşmesinde Kullanılan Haber Fotoğraflarının Analizinde Bulgular

Seçilen tüm fotoğraflar için görsel künye aşağıdaki gibidir:

Özneler: ABD Başkanı Donald J. Trump ve Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy

Mekân: Beyaz Saray / Oval Ofis (Şömine ve koltuk düzeni diplomatik protokolü imliyor).

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Avrupa, Amerika, Türkiye ve birçok ülke üzerinde etkileri olmuştur. Bu savaşla ilgili çıkan her haber dünya gündemine girmiştir ve önemli tüm haber kanallarında haberleştirilmiştir. Görsel seçimlerinin, olayın çerçevelenmesine ve okurun olayı algılayışına yön veren belirleyici bir unsur olduğu kabulünden hareketle, farklı medya kuruluşlarının fotoğraf ve haber metni tercihleri karşılaşt-

tırmalı olarak incelenmiştir. Varsayım, görsel seçiminin olayın çerçevelenmesinde belirleyici olduğu ve okurun çatışma, güç ilişkisi ve diplomatik ton algısını yönlendirdiğidir. Seçili haber kanallarında Trump Zelenskiy görüşmesi ve görüşme sonrası yaşanan gerilim haberleştirildiğinde üç farklı bakış açısı gözlemlenmiştir. Bu bakış açıları doğrultusunda kullanılan haber fotoğrafları incelendiğinde ise üç görsel strateji ayırt edilmiştir; hâkimiyet temsili, eşitlikçi çerçeve ve düşük gerilim anlatısı. Bu görsel stratejiyi temsil eden fotoğraflar ilk olarak Barthes'ın göstergebilimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Sonrasında fotoğraftaki öznelerin kinesik ve proksemik analizi yapılmış ve son olarak çerçeveleme etkisi incelenmiştir.

5.1. Hâkimiyet Temsili

Trump'ı güçlü ve hâkim konumda, Zelenskiy'i ise zayıf veya azarlanır pozisyonda temsil eden karelerin kullanılması. Seçilen fotoğraf aşağıdaki gibidir.

1. Haber Fotoğrafı

Associated Press (2025) tarafından servis edilen ve Oval Ofis'teki gerilimi yansıtan fotoğraf

Göstergebilimsel Analiz: Barthes'ın belirttiği gibi fotoğraf salt bir gerçeklik kopyası değil, kültürel kodlarla örülü bir yan anlam sistemidir.²⁹ Barthes'ın göstergebilimsel yaklaşımıyla fotoğrafın “yan anlam” (connotation) düzeyi incelendiğinde, kıyafet kodları (sartorial codes) üzerinden keskin bir karşıtlık inşa edildiği görülmektedir:

29 Barthes, *Görüntü- Müzik- Metin*, 122.

Trump, klasik lacivert takımı ve imzası hâline gelen uzun kırmızı kravatı ile görüntülenmiştir. Kırmızı kravat, Amerikan siyasal iletişimde “güç”, “tutku” ve “Cumhuriyetçi kimlik” gösterenidir. Bu kıyafet; yerleşik diplomatik düzeni, kurumsallığı ve otoriteyi temsil eder.

Zelenskiy ise artık ikonikleşen, üzerinde Ukrayna devlet arması (Trident/Üç Dişli Mızrak) bulunan siyah/hâkî taktik kazağıyla görülmektedir. Bu kıyafet diplomatik protokolün reddidir; izleyiciye “benim ülkem savaşta, takım elbise giyecek vaktim yok” mesajını veren bir “cephe lideri” personası çizer. Siyah renk burada yası ve ciddiyeti, arma ise egemenlik ısrarını simgeler.

Kinesik (Beden Dili) ve Proksemik Analiz: Fotoğrafın en çarpıcı yönü, liderlerin jestleri ve duruşları arasındaki “Asimetrik Güç İlişkisi”dir. Trump’ın sağ el işaret parmağını kaldırarak konuşması, beden dili literatüründe “otoriter”, “öğretici” ve hatta “azarlayıcı” bir jest olarak sınıflandırılır. Bu hareket; karşısındakine bir sınır çizme, bir kuralı hatırlatma veya bir ultimatoma verme anını dondurur. Vücudunun öne doğru eğimi, kişisel alana müdahale eden baskın bir tavrı gösterir. Zelenskiy’nin iki elini avuç içleri yukarı bakacak şekilde açması genellikle “dürüstlük”, “açıklık” veya “ikna çabası” olarak okunur. Saklayacak bir şeyim yok ifadesi olarak yorumlanır. Ancak Trump’ın baskın parmak hareketi karşısında bu duruş, bir “savunma” veya “meram anlatma” pozisyonuna dönüşmektedir. Zelenskiy, bir durumu izah etmeye çalışan, yardım veya anlayış bekleyen taraf olarak konumlanmıştır. Her iki liderin de birbirine kilitlenmiş bakışları, ortamdaki gerilimin yüksek olduğunu gösterir. Gü-lümsemenin olmaması, görüşmenin “nezaket” değil, “zorunluluk” ve “ciddi pazarlık” zemininde geçtiğini görselleştirir.

Çerçeveleme ve Algı Yönetimi: Bu fotoğrafın bir haber manşetinde kullanılması, izleyicide şu algısal çerçeveleri tetikler:

- Fotoğraf, eşitler arası bir diplomatik görüşmeden ziyade, hiyerarşik bir ast-üst ilişkisini andırmaktadır. Trump, kuralları koyan ve yönlendiren “karar verici”; Zelenskiy ise durumu kurtarmaya çalışan “talep eden” rolündedir.
- America First (Önce Amerika) doktrininin görselleştirilmesi söz konusudur. ABD’nin Ukrayna’ya yardımları koşullu hâle getirdiği, savaşı bitirmesi için baskı yaptığı veya “artık benim kurallarımla oynayacağız” dediği teziyle bire bir örtüşmektedir. Özellikle Trump’ın parmağının havada olduğu anın seçilmesi, ABD’nin olaylar üzerindeki kontrolünü ve hegemonyasını vurgulamanın tercih edildiğini düşündürmektedir.

Özetle Şekil 1'deki haber fotoğrafının, sözlü diplomasinin ötesine geçerek, iki lider arasındaki güç asimetrisini betimlediğini söyleyebiliriz. Goffman'ın çerçeveleme analizi, gerçekliği doğrudan değil, toplumsal olarak inşa edilmiş çerçeveler aracılığıyla algıladığımızı vurgular.³⁰ Bu yaklaşım hem gündelik yaşamın mikro etkileşimlerini hem de medya ve kültür çalışmalarını anlamak için güçlü bir teorik araçtır. Trump'ın işaret parmağı kullanımı, Goffman'ın çerçeveleme analizine göre “baskın aktör” rolünü pekiştirirken; Zelenskiy'nin açık avuç içi jestleri, “müzakereci” ve “ikna etmeye çalışan” taraf olduğunu imlemektedir. Semiyotik açıdan Trump'ın kravatı ile Zelenskiy'nin taktik kıyafeti arasındaki kontrast, “bürokratik güç” ile “sahadaki aciliyet” arasındaki çatışmayı görselleştirir. Bu kompozisyon, Amerikan kamuoyuna “kontrolün Başkan'da olduğu” mesajını verirken, uluslararası kamuoyuna Ukrayna'nın diplomatik manevra alanının daraldığı sinyali vermektedir.

5.2. Eşitlikçi Çerçeve

Her iki lider için benzer güç izlenimi yaratan, beden dili mesajlarına da dikkat ederek dengeli kompozisyon kullanan görseller.

2. Haber Fotoğrafı

Brian Snyder'in çektiği Reuters (2025) tarafından servis edilen ve Oval Ofis'teki görüşmede gerginliği vermekle birlikte eşitlikçi diyalogu yansıtan fotoğraf

Göstergebilimsel Analiz: Barthes'ın göstergebilimsel analiz yaklaşımıyla bu fotoğraf, bir önceki fotoğrafa kıyasla liderler arasındaki ilişkinin görsel retoriğinde be-

30 Goffman, *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience*.

lirgin ve kasıtlı bir değişim olduğunu göstermektedir ve daha eşitlikçi ve müzakereye açık bir çerçeve çizmektedir. Fotoğraf, liderler arasındaki hiyerarşiyi (Trump'ın önceki karesinde olduğu gibi) baskın bir figür üzerinden değil, müzakere gücü ve kaynak sahipliği üzerinden sessizce kurar. Görsel, ABD'nin masadaki üstünlüğünü dikey baskı yerine, mantıksal üstünlük ve kaynak sahibi olma miti üzerinden dolaylı olarak iletir.

Kinesik (Beden Dili) ve Proksemik Analiz: Kinesik analiz ve beden dilindeki değişim açısından bu fotoğraf, bir önceki görseldeki asimetrik güç dengesini sağlayan baskın jestin ortadan kalktığını net bir şekilde ortaya koyar. Trump'ın bir önceki karede görülen otoriter ve “dikte edici” işaret parmağının yerini, iki elin de avuç içleri yukarı bakacak şekilde açıldığı bir jest almıştır. Kinesik olarak bu, bir “izah etme”, “açıklama” veya “itirazı kabul etme” tavrını simgeler. Trump artık “emir veren” değil, “kapsamlı bir argüman sunan” taraf olarak resmedilmiştir. Bu, liderler arasında karşılıklı bir tartışma ve sunum zemini oluşturur.

Zelenskiy'nin elleri kucağında kavuşmuş, vücudu dikey ve hareketsizdir. Bu duruş ihtiyatlı, pasif-dirençli veya “sınır koyan” bir dinleme pozisyonunu gösterir. Ellerini açarak “izahata zorlanma” pozisyonundan çıkmış, “gözlemleyen ve değerlendiren” bir postüre geçmiştir. Goffman'ın çerçeve analizinde bu duruş, bir eşitin argümanını dikkatle tartma anını gösterir.

Fotoğrafın semiyotik kodları, görsel çatışmayı sürdürmekle birlikte, ilişki düzeyinin yükseldiğini gösterir

Çerçeveleme ve Algı Yönetimi: Bu fotoğraf, ABD'nin Ukrayna'ya tek taraflı dikte ettiği algısını azaltır. Hem Amerikan hem de uluslararası kamuoyuna, görüşmelerin “karşılıklı saygı” temelinde ilerlediği mesajını verir. Zelenskiy'nin dingin ve resmi duruşu, kendisini pasif bir talep eden değil, karar alma sürecine dahil olan bir devlet başkanı olarak çerçeveler. Trump'ın açık elleri ise onun “uzlaşmacı” veya “tüm seçenekleri masaya yatıran” bir lider olarak algılanmasına katkıda bulunur.

5.3. Düşük Gerilim Anlatısı

Gerilimden ziyade sınırlı bir anlaşmazlık vurgusu yapan, sorunsuz diplomatik etkileşim izlenimi veren fotoğraflardır.

3. Haber Fotoğrafı

Associated Press (2025) tarafından servis edilen ve Oval Ofis'teki görüşmede çözümçül diyalogu yansıtan fotoğraf

Göstergebilimsel Analiz: Bu fotoğraf, önceki karelerdeki gerginliği veya hiyerarşiyi sembolize eden unsurları “neşe ve mutabakat” yan anlamıyla değiştirerek yeni bir görsel ideoloji oluşturur. Zelenskiy’nin gülümsemesi diğer görsellerdeki ciddiyet, talepkâr tavır veya ihtiyatlılık yan anlamlarını anında bozan bir güven, rahatlama ve karşılıklı memnuniyet gösterenidir. Savaş giysileri içerisindeki bu gülümseme, “Savaşın Yüküne Rağmen Umut/Başarı” ideolojisini güçlendirir. Zelenskiy’nin Avuç içlerinin açıklığı, burada samimiyet, dürüstlük ve uzlaşmaya açıklık yan anlamlarını pekiştirir. Trump’ın baskın jestine karşı bir savunma veya açıklama pozisyonu olmaktan çıkıp, “Argümanınızı Anlıyorum ve Kabul Ediyorum” mesajı verir. Trump’ın parmak ucuyla yapılan jest, ilk karedeki “dikte” tavrından, “coşkulu bir fikir veya ortak bir hedefi açıklama” yönünde bir yan anlama kayması yaşamıştır.

Kinesik (Beden Dili) ve Proksemik Analiz Zelenskiy’nin gülümsemesi, kinesik olarak yaklaşma ve endişenin ortadan kalkması sinyalidir. Trump’ın aktif konuşma postürüyle birleştiğinde, iki liderin aynı frekansta ve ortak bir çözüm üzerinde çalıştığı algısı oluşur. Proksemik yaklaşma açısından değerlendirdiğimizde liderlerin her ikisinin de birbirine doğru eğilmesi, “kişisel alanın paylaşımı”nı gösterir. Bu yakınlık hem fiziki hem de diplomatik anlamda aradaki mesafenin azaldığı anlamına gelir.

Çerçeveleme ve Algı Yönetimi: Bu fotoğrafın medya tarafından seçilmesi, Robert Entman’ın çerçeveleme teorisine göre, haberin izleyiciler tarafından “başarılı sonuçlanma” çerçevesinde yorumlanmasını sağlar.³¹

31 Entman, “Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm”, 56.

Bu fotoğraf, önceki karelerde görülen “Müzakere Çıkmazı” çerçevesinden kasıtlı olarak uzaklaşır. Yeni çerçeve, görüşmenin verimli, sıcak ve başarılı olduğu üzerine kuruludur. Bu kareyi yayınlayan bir haber kuruluşu, okuyuculara / izleyicilere şunu söyler: “Büyük gerilim vardı, ancak liderler çözümü bulacak” Her ne kadar haber metninde o günler için görüşme sonuçsuz kaldıysa da bu fotoğrafı haberlerinde kullananlar uzlaşmacı çözümü destekleyen ve tekrar masaya oturulabilmesi kapısını açık tutmak isteyen stratejileri benimseyenlerdir.

5.4. Seçili Haber Fotoğraflarının Haber Medyasında Temsili

Haber kanallarının hâkimiyet temsili, eşitlikçi çerçeve ve düşük gerilim anlatısı arasından hangi fotoğrafları seçerek görsel strateji belirlediklerine inceleme yapmak için Avrupa’dan Amerika’dan ve Türkiye’den haber kanalları seçilmiştir. Araştırmanın yürütüldüğü örneklem şunlardır:

Bild (Almanya)

Le Monde (Fransa)

BBC (İngiltere)

The Telegraph (İngiltere)

New York Times (ABD)

Washington Post (ABD)

CNN (ABD)

Fox News (ABD)

Wall Street Journal (ABD)

Sabah (Türkiye)

Cumhuriyet (Türkiye)

Sözcü (Türkiye)

Tablo 2. Çerçeveleme Analizi Tablosu

Gazete / Bölge	Görsel Strateji	Kullanılan Fotoğraf	Çerçeve Etkisi
Bild (Almanya)	Hâkimiyet Temsili	Fotoğraf 1	Çatışma ve dramatik yüz ifadeleri öne çıkarılarak “siyasi kriz” çerçevesi yaratılır.
New York Times (ABD)	Hâkimiyet Temsili	Fotoğraf 1	Çatışmayı Trump lehine vurgulayan bir ton çerçevelenmiştir.
Washington Post (ABD)	Eşitlikçi Çerçeve	Fotoğraf 2	Liderlerin beden dilini abartılı göstererek “kişisel liderlik çatışması” çerçevesi öne çıkarılır.
Le Monde (Fransa)	Düşük Gerilim Anlatısı	Fotoğraf 3	Mesafeli duruşla “Avrupa’nın arabulucu rolü” çerçevesi desteklenir.
Fox News (ABD)	Hâkimiyet Temsili	Fotoğraf 1	Trump’ın güçlü duruşunu öne çıkararak “kararlı liderlik” çerçevesi yaratılır.
BBC (İngiltere)	Eşitlikçi Çerçeve	Fotoğraf 2	Dengeli bir kareyle “tarafsız gözlem” çerçevesi, dramatik değil analitik bir ton çerçevelenmiştir.
CNN (ABD)	Düşük Gerilim Anlatısı	Fotoğraf 3	Çatışmayı haberleştiren ala ihtiyatlı ele alan bir çerçeveleme yapmıştır.
The Telegraph (İngiltere)	Eşitlikçi Çerçeve	Fotoğraf 2	Liderlerin yüz ifadelerini öne çıkararak “kişisel gerilim” çerçevesi oluşturmuştur.
Russia Today (Rusya)	Hâkimiyet Temsili	Fotoğraf 1	Trump ve Zelenskiy’nin tartışmalı anını kullanarak muhtemelen “Batı’da bölünme” çerçevesi yaratılmak istenmiştir.
Wall Street Journal (ABD)	Eşitlikçi Çerçeve	Fotoğraf 2	Ekonomi ve politika üzerindeki gerilim vurgulanmış ancak diplomatik kriz konusunda ihtiyatlı bir çerçeveleme yapılmıştır.
Cumhuriyet (Türkiye)	Hâkimiyet Temsili	Fotoğraf 1	ABD’nin diplomatik kabalık yaparak adil olmayan bir dünya düzenini dayatmasını eleştiren bir çerçeveleme yapmıştır.
Sabah (Türkiye)	Eşitlikçi Çerçeve	Fotoğraf 2	Liderlerin sert bakışlarını yakın plan vererek “gerilim” çerçevesi oluşturulur. Bununla birlikte ihtiyatlı bir tonlama kullanılmak istenmiştir.
Sözcü (Türkiye)	Hâkimiyet Temsili	Fotoğraf 1	Trump’ın parmak sallamasını ABD emperyalizminin ve dünyaya parmak sallayan hegemonik gücün görsel kanıtı olarak gösteren çerçeveleme yapmıştır.

Hâkimiyet temsili ifade eden 1 numaralı fotoğraf Sağ liberal ve Trump destekçisi olan FOX news gibi gazetelerde Amerika’nın gücünün temsiline vurgu yaparken CNN, NY Times, Cumhuriyet, Sözcü gibi gazetelerde eleştirel bir etki yaratmak için kullanılmıştır.

Avrupa medyası (BBC, Telegraph, Le Monde) ise daha analitik ve dengeli karelerle diplomasi ve arabuluculuk çerçevesi kurmuştur.

Russia Today fotoğrafları muhtelemelen Batı'daki bölünme ve uzlaşmazlık anlatısını güçlendirmek için kullanmıştır. Zelenskiy'nin zayıf olduğu algısını yaratmak isteyen bir çerçeveleme etkisi yaratılmaya çalışılmış olabilir. Ukrayna'nın Zelenskiy ile yürüttüğü diplomasi ile vassal devlet durumuna düştüğü algısına gönderme yapmıştır.

Türkiye'deki muhalif medya Trump'ın tavrının yakışsız ve emperyal tavrına eleştirel bir haber söylemine kanıt olarak 1 numaralı resmi kullanmış. Diğer merkez gazeteleri ise hem krizi ortaya koyan hem de tarafsız ve dengeli siyaseti benimseyen haber fotoğrafı seçimi yapmıştır.

Sonuç

Haber fotoğraflarının çerçeveleme etkisi, yalnızca bir iletişim stratejisi değil; aynı zamanda toplumsal gerçekliğin yeniden üretimidir. 28 Şubat 2025'teki Trump-Zelenskiy görüşmesi, medya organlarının fotoğraf seçimleriyle nasıl farklı çerçvelendiğini ve bu çerçevelemenin kamuoyu algısını nasıl şekillendirebileceğini gösteren çarpıcı bir örnektir. Görsel çerçeveleme, haberin içeriği kadar, hatta bazen daha fazla, izleyicinin olayları nasıl algılayacağını belirleyebilir. Bu nedenle, medya tüketicilerinin görsel içeriklere eleştirel bir bakışla yaklaşmaları ve medya okuryazarlığı becerilerini geliştirmeleri önemlidir. Çalışmanın temel çıkarımı, haber fotoğraflarının uluslararası ilişkilerdeki sözsüz diplomasi ve görsel ikna gücünün yadsınamaz olduğudur. Entman'ın belirttiği gibi, seçilen tek bir kare, tüm haber metninin ve liderlerin sözlü beyanlarının önüne geçerek, okuyucunun olayı yorumlama şemasını tek başına inşa etme gücüne sahiptir. Analizler, medya kuruluşlarının (Türk, Avrupa veya ABD) görsel tercihinin, olayın nesnel gerçekliğinden ziyade, kendi ulusal veya ideolojik editoryal çizgileriyle tutarlı olduğunu göstermiştir. Bir gazetenin fotoğraf seçimi, onun kendi kamu diplomasisi hedefine hizmet etmiştir. Bu çalışma, özellikle Trump'ın ikinci dönemindeki öngörülemez diplomatik ortamda, haber fotoğrafçılığının uluslararası algı yönetimindeki kritik rolünü aydınlatmıştır. Görsel dil, artık bir destekleyici unsur değil, başlı başına bir diplomatik enstrümandır. Gelecek araştırmalar, bu bulgular üzerine inşa edilerek, yapay zekâ tarafından üretilen politik görsellerin algı yönetimi üzerindeki etkisini inceleyebilir; zira bu görsellerin (bu çalışmada analiz edilen görsellerde olduğu gibi) gerçeklik algısını manipüle etme potansiyeli mevcuttur. Ayrıca, farklı görsel çerçevelere maruz kalan uluslararası izleyicilerin algısal tepkilerinin deneysel yöntemlerle ölçülmesi, bu alandaki bilgi birikimine derinlik katacaktır.

Etik Onay

Bu araştırma makalesi, göstergebilimsel bir çalışma olduğu için etik onay gerekmemektedir.

Kaynakça

- Ariely, Dan ve Simon Jones. *Predictably Irrational*. New York: HarperCollins, 2008.
- Barthes, Roland. *Görüntü - Müzik - Metin*. Çeviren Ö. Eziler. İstanbul: Metis Yayınları, 2016.
- Berger, Peter ve Thomas Luckmann. *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*. New York: Routledge, 2016.
- Birdwhistell, Ray L. *Introduction to Kinesics: An Annotation System for Analysis of Body Motion and Gesture*. Department of State, Foreign Service Institute, 1952.
- Eberl, Jakob-Moritz, C. E. Meltzer, T. Heidenreich, B. Herrero, F. Lind, ve R. Berganza. “The European Media Discourse on Immigration and Its Effects: A Literature Review”, *Annals of the International Communication Association* 42, sy. 3 (2018): 207–223.
- Entman, Robert M. “Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm”. *Journal of Communication* 43, sy. 4 (1993): 51–58.
- Fairclough, Norman. *Media Discourse*. London: Hodder Arnold Books, 1995.
- Gamson, William A., ve Andre Modigliani. “Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionist Approach”. *American Journal of Sociology* 95, sy. 1 (1989): 1–37.
- Goffman, Erving. *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience*. Boston: Northeastern University Press, 1974.
- Hall, Edward T. *Hidden Dimension*. New York: Doubleday, 1966.
- Hall, Stuart. *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage, 1997.
- Iyengar, Shanto. *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues*.

Chicago: Chicago Üniversitesi Yayınları, 1994.

İzgören, Ahmet Şerif. *Eşikaltı Büyücüler*. Ankara: Elma Yayınevi, 2006.

Johnson, Michael, Ryan Smith, ve Kelly Lee. “The Impact of Framing on Consumer Decision-Making”, *Journal of Consumer Research* 42, sy. 2 (2015): 112–125.

Kahneman, Daniel. *Thinking, Fast and Slow*. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2011.

Kahneman, Daniel, ve Amos Tversky. “Prospect Theory: An Analysis of Decision under Risk”, *Econometrica* 47, sy. 2 (1979): 263–291.

Kasım, Yahya. “Basında Haberin Anlatımında Fotoğrafın Rolü”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi* 10, sy. 1-2 (2014): 431–448.

Lemoine, Hanna. “Editorial Framing: A Critical Discourse Analysis of Swedish Editorials”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malmö University, 2016.

Lichter, S. Robert. *Media Bias: Finding It, Fixing It*. Washington, DC: Center for Media and Public Affairs, 2017.

McQuail, Denis. *McQuail’s Mass Communication Theory*. 6. bs. London: Sage Publications, 2010.

Semetko, Holli A., ve Patti M. Valkenburg. “Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News”. *Journal of Communication* 50, sy. 2 (2000): 93–109.

Smith, James. “Political Framing and Voter Behavior”. *Political Psychology* 39, sy. 3 (2018): 215–230.

Thaler, Richard H., ve Cass R. Sunstein. *Dürtme*. İstanbul: Pegasus Yayınları, 2019.

Tversky, Amos, ve Daniel Kahneman. “Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases: Biases in Judgments Reveal Some Heuristics of Thinking under Uncertainty”, *Science* 185, sy. 4157 (1974): 1124–1131.

Uçak, Osman. “Yazılı Basında ve İnternet Gazeteciliğinde Kullanılan Haber Fotoğraflarının Karşılaştırılması”. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication* 2, sy. 3 (2012): 73–80.

Williams, Lisa ve Helen Greene. “Framing Effects in Health Communication”. *Health Psychology Review* 14, sy. 1 (2020): 45–60.

Görsel ve Fotoğraf Kaynakçası (Fotoğraf sırasına göre)

Demir, N. (2015, 2 Eylül). [Alan Kurdi’nin cansız bedeni] [Fotoğraf]. Doğan Haber Ajansı. <https://time.com/4022765/aylan-kurdi-photo/>

Ut, N. (1972, 8 Haziran). [The terror of war] [Fotoğraf]. Associated Press. <https://www.bbc.com/turkce/articles/c4gk7mm3lrpo>

Frazier, D. (2020, 25 Mayıs). [George Floyd’un Minneapolis polisi tarafından gözetilmesine alınması] [Video]. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-52828642>

Orsal, O. (2013, 28 Mayıs). [Kırmızılı kadın ve biber gazı sıkan polis] [Fotoğraf]. Reuters. https://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/01/140115_kirmizili_kadin_polis Associated Press. (2025, 28 Şubat).

[Donald Trump ve Volodimir Zelenski’nin Oval Ofis’teki gergin görüşmesi] <https://www.cnnturk.com/dunya/galeri/trump-ile-zelenskiy-oval-ofiste-kameralar-onunde-tartisti-2248192?page=1>

Snyder, B. Reuters (2025, 28 Şubat) Trump Zelensky Görüşmesi <https://www.dw.com/tr/abd-ba%C5%9Fkan%C4%B1-trump-zelenskiy-m%C3%BCzakere-masas%C4%B1na-gelmeye-haz%C4%B1r/a-71829821>

<https://writingsincommunication.wordpress.com/2014/01/27/digital-forgery/>